

NÉPLAP

Világ orvostársai egyesületek!

MAI SZÁMBÓL:

Az országgyűlés költségvetési vitája (1-2. oldal) — Pártértekezlet a Kossuth Lajos Tudományegyetemen (2. oldal) — Egy ember megsértődött (3. oldal) — Az Orvosi Műszergyár dolgozói további eredményeket érnek el a selejt elleni harcban (3. oldal) — A berettyóújfalui Dózsa Termelőszövetkezetben jelentősen növekedt a tagság jövedelmét (3. oldal)

AZ MDP HAJDUBIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA
XIII. ÉVFOLYAM, 36. SZÁM
ARA: 50 FILLER
1956. FEBR. 11., SZOMBAT

Költségvetésünk — a béke költségvetése

Az országgyűlés szerdai ülésén — amikor Hegedűs elvtárs számot adott a magyar kormány költségvetéséről — nyomatékosan hangsúlyozta: békepolitikánknak biztosítéka mind a kül-, mind pedig belpolitikánk, amelyet folytatunk. Az országgyűlés költségvetési vitájában **Ót Károly** elvtárs pénzügyminiszter ennek a békepolitikának szilárd alapjairól beszélt az 1956-os évi költségvetési tervezet betervezése során.

Mi jellemezte az elmúlt évi költségvetési tervünk végrehajtását? Legfőbb jellemvonása az volt, hogy az 1955. évi népgazdasági tervet sikerrel fejeztük be. Az előző évekhez képest tavaly nőtt a termelés, különösen az iparban, de a mezőgazdaságban is, nőtt a munka termelékenysége és csökkent az önköltség — ha ez nem is mondható el szinte minden területen. Mindezek voltak a biztosítékok arra, hogy emelhetjük népiink életének anyagi, szociális és kulturális színvonalát. Mindezekben az eredményekben kifejezésre jut az, hogy a magyar dolgozó népben, városban és falun, üzemekben és a mezőgazdaság dolgozó körében megerősödött a bizalom a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének márciusi határozata. Ez a határozat, mint ismeretes leplezte a jobboldali elhajlás káros politikai és gazdasági következményeit, s megmutatta a népgazdaságunk fellendítésének helyes irányát. A Központi Vezetőség határozata ugyanakkor amikor megállapította, hogy **vártunk változatlannal a céllétszámok tartása a dolgozó nép anyagi és kulturális igényeinek fokozott kielégítését megmutatja az is, hogy az életszínvonal emelésének csak egyetlen helyes útja van: az egész szocialista ipar, mindemeleltől a nehézipar termelésének szüntelen növelése és a mezőgazdaság fejlesztése, a munka termelékenységének szakadatlan emelése, az önköltség csökkentése.**

Az 1956-os évi költségvetésünk annál is inkább nagy jelentőségű, mert az idei év második öt éves tervünk első esztendője, hogy tovább fejlődjenek egész szocialista iparunk, ezen belül előre haladásunk legfontosabb része, motorja, az egész népgazdaság fejlődésének alapja: a nehézipar. Az 1956-os költségvetés kiadásainak 53 százalékát népgazdaságunk fejlesztésére, gazdasági kiadásokra fordítjuk. A kiadások között, mindjárt az első helyen áll a költségvetésben az iparra, a nehéziparra fordított összeg. S itt mindjárt meg kell mondanunk — erre mutatnak rá az országgyűlési felhívások is —, hogy a költségvetés nagy figyelmet szentel a technika fejlesztésére. Ez erre ragyogó példa van, amelyből lépten-nyomon tanulhatunk gazdasági és műszaki vezetőink: a Szovjetunió hatodik öt éves terve. A költségvetés nagy figyelmet szentel a párt határozatainak megvalósítására — a mezőgazdaság terméshozamának állandó emelésére és ezzel egyidejűleg a mezőgazdaság szocialista átszervezésére, a termelőszövetkezeti mozaik fejlesztésére. A termelőszövetkezeteknek nyújtandó hosszú- és közlejárati hitelek összese az előző évről kétszeresére nőtt. Számítanak más támogatást is kapnak: földművelésügyi, mezőgazdasági beruházásokból.

A nagy célok, a nagy feladatok során tehát ebben az esztendőben is nagyszerű program várja az ipar, mezőgazdaság a kultúra és egészségügy, szociális és más fronton harcoló dolgozó népet. Kilenc milliárd forint jut az ipar beruházására a második

Elutazott a Magyar Dolgozók Pártjának küldöttsége a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusára

Pénteken reggel a Nyugati pályaudvarról elutazott Moszkvába a Magyar Dolgozók Pártjának küldöttsége a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusára. A küldöttség vezetője **Rákosi Mátyás** elvtárs, az MDP Központi Vezetőségének első titkára, a Politikai Bizottság tagja; a küldöttség tagjai: **Kovács István** és **Szalai Béla** elvtársak, az MDP KV titkárai, a Politikai Bizottság tagjai.

Bücsúztatásukra a pályaudvaron megjelent a párt és a kormány több vezetője: **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Hegedűs András**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László** és **Vég Béla** elvtársak. Megjelent az elutazásánál **J. V. Andropov**, a Szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

Az országgyűlés vitája az 1956. évi költségvetés felett

Az országgyűlés pénteki ülésén folytatták az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény tárgyalását.

Az ülésen megjelentek a párt és kormány vezetői közt **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Dobi István**, **Erdei Ferenc**, **Gerő Ernő**, **Hegedűs András**, **Hidas István**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László**, **Egri Gyula**, **Vég Béla**. Az ülést **Nagyistók József** az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. A vitában elsőnek **Földes László** képviselő, külkereskedelmi miniszterhelyettes szótalt fel.

Földes László elvtárs felszólalása a külkereskedelemtől

A közvélemény egyre inkább felismeri, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Az országgyűlés pénteki ülésén folytatták az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény tárgyalását.

Az ülésen megjelentek a párt és kormány vezetői közt **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Dobi István**, **Erdei Ferenc**, **Gerő Ernő**, **Hegedűs András**, **Hidas István**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László**, **Egri Gyula**, **Vég Béla**. Az ülést **Nagyistók József** az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. A vitában elsőnek **Földes László** képviselő, külkereskedelmi miniszterhelyettes szótalt fel.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Az országgyűlés pénteki ülésén folytatták az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény tárgyalását.

Az ülésen megjelentek a párt és kormány vezetői közt **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Dobi István**, **Erdei Ferenc**, **Gerő Ernő**, **Hegedűs András**, **Hidas István**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László**, **Egri Gyula**, **Vég Béla**. Az ülést **Nagyistók József** az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. A vitában elsőnek **Földes László** képviselő, külkereskedelmi miniszterhelyettes szótalt fel.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Az országgyűlés pénteki ülésén folytatták az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény tárgyalását.

Az ülésen megjelentek a párt és kormány vezetői közt **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Dobi István**, **Erdei Ferenc**, **Gerő Ernő**, **Hegedűs András**, **Hidas István**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László**, **Egri Gyula**, **Vég Béla**. Az ülést **Nagyistók József** az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. A vitában elsőnek **Földes László** képviselő, külkereskedelmi miniszterhelyettes szótalt fel.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Erőteljesen folytatják a Tiszavidéki Vegyikombinát építését

Földvári Rudolf képviselő, az MDP Központi Vezetőségének tagja, a Vegyipari és Energiatudományi Minisztérium költségvetési tervéhez szót hozta. Megállapította, hogy a minisztérium fő feladata, hogy biztosítsa elegendő műtrágya és növényvédőszer gyártását, hazai műanyaggyártó iparunk megalapozását és fejlesztését, a műanyagból készült áruk mennyiségének és választékának növelését, minőségük javítását, elegendő villamosenergia termelését, biztosítsa a Magyar Dolgozók Pártja és a kormány határozatainak valóra váltását.

Rámutatott arra, hogy a minisztérium ebben az évben a tavalyinál csaknem másfélszeresét fordítja a villamosenergia-termelés növelésére. Folytatni kell a látványos rekonstrukcióját és új elektromos vezetékek építését

Az országgyűlés pénteki ülésén folytatták az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény tárgyalását.

Az ülésen megjelentek a párt és kormány vezetői közt **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Dobi István**, **Erdei Ferenc**, **Gerő Ernő**, **Hegedűs András**, **Hidas István**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László**, **Egri Gyula**, **Vég Béla**. Az ülést **Nagyistók József** az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. A vitában elsőnek **Földes László** képviselő, külkereskedelmi miniszterhelyettes szótalt fel.

Csergő János kohó- és gépipari miniszter felszólalása

Csergő János kohó- és gépipari miniszter szótalt fel ezután. Bevezetőben a kohó- és gépipari üzemek elmúlt évi eredményeiről beszélt, majd a hiányosságokról szóla kiemelte: Hiányosság a tervek

Az országgyűlés pénteki ülésén folytatták az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény tárgyalását.

Az ülésen megjelentek a párt és kormány vezetői közt **Apró Antal**, **Ács Lajos**, **Dobi István**, **Erdei Ferenc**, **Gerő Ernő**, **Hegedűs András**, **Hidas István**, **Mekis József**, **Bata István**, **Piros László**, **Egri Gyula**, **Vég Béla**. Az ülést **Nagyistók József** az országgyűlés alelnöke nyitotta meg. A vitában elsőnek **Földes László** képviselő, külkereskedelmi miniszterhelyettes szótalt fel.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Országunkban a kivétel a nemzetközi viszonyok között az, hogy a külkereskedelemtől összefügg az ipari és a mezőgazdasági termelések, a beruházásokkal, hat a termelékenységére, az önköltségre, a begyűjtésre, a közellátásra — kezdte beszédét **Földes László**. Nagyon fontos érdek az, hogy minél több megértés, hogy a külkereskedelmi feladatok népgazdasági feladatok.

Erőteljesen folytatják a Tiszavidéki Vegyikombinát építését

Földvári Rudolf képviselő, az MDP Központi Vezetőségének tagja, a Vegyipari és Energiatudományi Minisztérium költségvetési tervéhez szót hozta. Megállapította, hogy a minisztérium fő feladata, hogy biztosítsa elegendő műtrágya és növényvédőszer gyártását, hazai műanyaggyártó iparunk megalapozását és fejlesztését, a műanyagból készült áruk mennyiségének és választékának növelését, minőségük javítását, elegendő villamosenergia termelését, biztosítsa a Magyar Dolgozók Pártja és a kormány határozatainak valóra váltását.

Pártértekezlet a Kossuth Lajos Tudományegyetemen

Csütörtök reggel 9 órakor a Kossuth Lajos Tudományegyetem legjobb kommunista, az alapszervezetek vezetőségválasztó taggyűlésén megválasztott küldöttek értekezletre ültek össze, hogy meghallgassák a pártbizottság beszámolóját, megválasszák az új pártbizottságot és a városi pártértekezletet küldötteit. A pártértekezlet elnökségében foglalt helyet Nagy László elvtárs, az MDP Központi Vezetőség Tudományos és Kulturális Osztályának munkatársa, Pullai Árpád elvtárs, a debreceni városi pártbizottság első titkára, Varga Zoltán elvtárs, a Kossuth Lajos Tudományegyetem rektora.

A pártbizottság beszámolója Soós Pál elvtárs, az egyetem pártbizottság titkára terjesztette a pártértekezlet elé. A beszámoló a párt előtt álló egyik legfontosabb feladatra, az ideológiai munka viszonylagos elmaradottságának mielőbbi megszüntetésére irányította a fő figyelmet. Ez volt a beszámoló alapvető kérdése, ezt tartotta szem előtt az egyetem elég sokrétű munkájának számadása során.

Mindenekelőtt a jobboldali politika kihatásaira irányította a beszámoló a figyelmet. Bátor önkritikával tárta a pártértekezlet elé a hibákat, a jobboldali megnyilvánulásokat. Azt is megállapította a beszámoló, hogy az egyetem vezető pártiszterei ebben az időben nem irányították, csak regisztráltak az eseményeket. A jobboldali hatás az egyetem munkájában elég sokrétűen jelentkezett. Így pl. csökkent az ideológiai és politikai oktatásban résztvevők száma, erősödtek bizonyos burzsoa ideológiai áramlatok, háttérbe szorultak a munkás és paraszt származású hallgatók.

Az elismerés hangján szólt a beszámoló azokról az elvtársokról (Gergely Artúr, Rapcsák András, Vajó Péter, Varga Zoltán, Soós Pál, Földi Antal, Balogh János és még sokan mások), akik a legnehezebb időkben a harc élén álltak és megvédték a párt tekintélyét. Bár a márciusi határozat fordulatot jelentett az egyetem életében is, a határozatot nem egyik napról a másikra tette magáévá az egyetem vezető kollektívája, köztük párttagok és funkcionáriusok.

Az egyes tanszékek munkáját említve elismeréssel szólt a beszámoló a marxizmus tanszékéről. Megállapította, hogy a különböző gyűlések és értekezleteken túl a marxizmus tanszék aktív nevelőmunkájának eredményeképpen ma már csak ritkán találkozunk a szocialista iparosítási és mezőgazdasági szocialista átszervezési szűkségességét, a párt vezető szerepét tagadó, illetve csökkentő elleneséget, nyíltan jobboldali és helytelen nézetekkel.

A beszámoló — bár a márciusi határozatok eredményes végrehajtásáról beszélt — megállapította, hogy még igen sok a tennivaló. Különösen az irodalmi életben jelentkeznek jobboldali elhajlás kihatásai érezhetően az egyetemen. „Alapvető hibája oktatásunknak — állapítja meg a beszámoló — hogy a burzsoa irodalomtudomány nézetei ellen nem folyik rendszeres, tervszerű harc, ehhez hiányoznak a viták is. Az irodalomtörténeti előadásokat a filozófiai szemlélet jellemzi még.”

A beszámoló helyesen mutatott rá az egyetemi oktatás tartalmi színvonalában mutatkozó hibákra, és többek között arra, hogy az egyetem szakmai, tudományos fejlődésével nem tartott lépést az ideológiai, politikai nevelés fejlődése. A pártbizottság beszámolója már bevezető részében utalt a Központi Vezetőségnek a Társadalmi Szemle megnevezésének 10. évfordulójára küldött levelére. Részletet idézett az említett levélből, ezzel is az ideológiai munka elmaradottságának felszámolására

igyekezett irányítani a figyelmet. Nyíltan megmondotta a beszámoló, hogy az egyetem professzorai és oktatói körében s az intézetekben folyó oktató munkában nem sikerült még teljes mértékben érvényre juttatni a marxizmus-leninizmus világnézetét. Bár vannak jó példák, de ezen a téren még sok a tennivaló, még a párttag oktatók körében is. Nem árt az ilyen elvtársak emlékeztetése idén. Szólt a pártbizottság a XVIII. pártkongresszuson tett megállapításairól. „Nincs szükség arra, hogy az orvos-specialista egyáltalán specialista legyen a fizikában, vagy a növénytanban és megfordítva. De van egy tudományág, amelynek ismerete feltétlenül kötelező az összes tudományágak bölsejléjére nézve — ez a marxista-leninista társadalomtudomány a társadalom fejlődési törvényeiről, a proletár forradalom fejlődési törvényeiről, a szocialista építés fejlődési törvényeiről, a kommunizmus győzelméről szóló tudomány.” Ennek szükségességét a pártértekezlet résztvevői is érezték, mert a felszólalók közül többen is beszétek erről. Egyébként a beszámoló is megállapította, hogy az ideológiai élet komoly javulásának biztató jelei vannak.

Elismeréssel szólt a beszámoló az egyetem tudományos munkájáról. Példának hozta az Acta eddig megjelent számait, a tudományos dolgozatok egyre növekvő számait. Az egyes intézetekben folyó országos viszonylatban is kiemelkedő kutatások közül kiemelte Szalai Sándor professzor színhumból írt óriási uránérc-dúsítási kísérletét. Több kandidátusi és doktori disszertáció megírása van folyamatban. Önkritikával állapította meg a beszámoló, hogy az egyetemi pártbizottságok megelőzve a kari pártisztereket komolyan kezdték foglalkozni a tudományos munka problémáival. Ezek a jelenségek a pártélet, a párvizsgák élését, a párt irányító szerepének fellendülését mutatják.

Az egyetem oktató-nevelő munkájáról szólván megállapította a beszámoló — bár a félévi tanulmányi eredmények teljes statisztikája még nem áll rendelkezésre — hogy a munkás- és paraszthallgatók vizsgátlag javult az elmúlt évekhez képest, de még mindig alatta marad az összátlagnak. De vannak olyan csoportok és évfolyamok, ahol a munkás- és paraszthallgatók átlaga meghaladja az évfolyam átlagát. Itt megállapította a beszámoló, hogy ez „... egyrészt a veitk való rendszeres foglalkozás, másrészt a párt és DISZ funkcionáriusok támogatásának az eredménye. A munkás-paraszt hallgatókkal való foglalkozást az egyetemi állami és pártvezetés a félévi elejétől kezdve állandóan napirenden tartotta. A rektor elvtárs munkáját ebben a tekintetben — akárcsak más fontos feladatok megoldásánál — a pártbizottság igen dicséretre méltónak és példamutatónak tartja.”

A pártbizottság címszerűen vállik, hogy az egyetem DISZ szervezeteinek nagy jelentőséget tulajdonít. Nemcsak a beszámolóban, de a vitában is fontos helyet kapott a DISZ. A beszámoló és a vita megmutatta, hogy az egyetem pártbizottsága, pártiszterei politikai munkájukban legfőbb támogatójuknak tekintik a Dolgozó Ifjúság Szövetségének egyetemi szervezeteit.

A pártvezetés módszereiről szólván a beszámoló különösen sokat foglalkozott a pártiszterekkel. Fontos feladatukká tette, a munkás- és paraszthallgatók tanulmányi, politikai és szociális problémáival való foglalkozást. A beszámoló alapján arra lehet következtetni, hogy a pártbizottság ismeri az egyetem életének minden részletét. Önkritikával állapította meg, hogy a

vezetés stílusát gyökeresen meg kell javítani. Mélyebb elvtársi, baráti és emberi kapcsolatot kell teremteni a vezető kollektívák tagjaival, a párttagokkal, különösen a pártönkivüliekkel. Ez természetesen sokrétű, hosszú, türelmes, alapos munkát igényel.

Az egyébként bátor hangú, a hibákat és azokat okait nyíltan és őszintén elemző beszámoló egy kérdésben meglehetősen bizonytalan volt. Ez pedig a kollektív vezetés módjára. A beszámolóban nem esett szó arról, hogy milyen a pártbizottság és a párt-vegrehajtóbizottság kapcsolata. A beszámolóban, de a határozati javaslatban is úgy tűnik, mintha nem a pártbizottság, hanem a párt-vegrehajtóbizottság lenne az egyetem politikai vezető szerve. A határozat 3. pontjában ilyen megfogalmazás szerepel: „Tovább kell javítani az országos politikai munkát a párt-vegrehajtóbizottság irányításával...” A márciusi határozat előtti helyeztetés vonatkozásban tett egy megállapítás a többiek között így hangzik: „Az egyetemi párt-vegrehajtóbizottság ebben az időszakban inkább regisztrálta, mint irányította az eseményeket.” Ilyen és ehhez hasonló megállapításokat meg sokat lehetne idézni a beszámolóban. Például, hogy az említett megállapításokkal a beszámoló ráhibázott az igazságra. Az elmúlt két esztendő — mióta a Szervezeti Szabályzat a pártbizottságokat tette a pártisztervezeték vezető szerveivé — nem volt elég az egyetemen sem a fontos vezetői elvnek gyakorlati megvalósításához. A vegrehajtó bizottság a pártbizottság határozatai, útmutatása és irányítása alapján dolgozik, gyakorlati vegrehajtó szerve a pártbizottság elvi útmutatásainak. Nyilvánvaló, ha a párt feloldásáról van szó a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, akkor a pártbizottság felelős elsősorban és csak másodsorban a párt-vegrehajtóbizottság.

A hozzászólások illetve a határozati javaslat feletti vita során olyasmiről is volt szó, hogy a vegrehajtó bizottság bízza meg a pártbizottság tagjait bizonyos feladatokkal. Az igaz, hogy a vegrehajtó bizottság tagjai a pártbizottság tagjai közül választják, de éppen ebből következik, hogy a vegrehajtó bizottság a pártbizottság felelős és nem hozhat olyan határozatokat, amelyek elsősorban a pártbizottság hivatott.

A beszámoló feletti vitában tízenhat elvtárs szólalt fel. Nagy László elvtárs, a Központi Vezetőség Tudományos és Kulturális Osztályának munkatársa a jobboldali elhajlás egyes jelenségeiről beszélt és az újra való fokozottabb törekvése hívta fel a figyelmet. Pullai Árpád elvtárs, a városi pártbizottság első titkára a párttagok marxista képzésének fokozásáról, az egyetemen dolgozó kommunista fokozottabb tájékoztatásáról, az egyetem és a város kapcsolatáról, a munkás- és paraszthallgatókkal való meg fokozottabb törődésről beszélt. A hozzászólók közül többen igényelték, hogy az egyetem egyes intézetei intézeteiben kapcsolatot teremtsenek a város és a megye megfelelő üzemeivel és intézményeivel. Az egyetem sok segítséget adhat a műszaki színvonal fejlesztéséhez, hiszen erre már jó példák is vannak.

Kónya István elvtárs, a pártértekezlet elnöke határozottan, a Központi Vezetőség határozata szellemében irányította a pártértekezlet munkáját. A pártértekezlet aktivitását mutatja, hogy a pártbizottságba választandó 25 rendes és 8 pótag jelölésénél szinte minden jelölőhöz hozzászóltak. Az helyes, hogy a jelölő bizottság elnöke röviden ismertette a jelöltek érdemeit. Az is helyes, ha a pártértekezlet küldöttei közül többen megmondták egy-egy jelölőről a véleményüket, ezt biztosítja a

(Folytatás az 1. oldalról)

a gyármanóvok korszerűsítése elengedhetetlen feltétele előrehaladásunknak.

Fokozott mértékben kell gondoskodnunk a felszerszámokról és a készülékekről. Enélkül műszaki fejlesztésről nem is beszélhetünk.

Az önköltségszükségletéről szólván rámutatott: „Mi eddig igen sokat beszélünk az önköltségszükségletéről, de igen sok üzemünk vezetője úgy gondolta, hogy csak afféle bankművelet kérdése. Világosan kell látnunk, hogy a könnyen kiaknázható önköltségtartalékok korszaka lassan lejárt, új módon kell hozzájárulni ehhez a problémához. Ez is a műszaki fejlesztéssel van szoros összefüggésben. Nyilvánvaló, hogy a jól szerkesztett, magas teljesítményű gépek alkalmazása, a nagyszorozatok kihozatala csökkenti a ráfordítást. Ez az egyik legfontosabb útja az önköltségszükségletnek. Vannak további lehetőségek is. Gondolok itt az üzemek szervezetszervezésének kérdésére. Ezen a területen szinte felvértezhetetlen tartalékaink vannak.

Az üzemek belüli szervezetszervezési tervén is túl kell szólnunk a kapitalista üzemeket.

Fizt a kérdést eddig elhanyagoltuk. Igazgatóink azt gondolták, hogy üzemünk szer-

Az országgyűlés vitája az 1956. évi költségvetés felett

vezete jó lesz ezután is, úgy, ahogy eddig volt. Pedig a túlméretezett apparátus, a túlzott bürokrácia gátolja a szocialista iparvezetés megerősödését, a szocialista üzemekben rejlő hatalmas lehetőségek kibontakozását.

Nem vitás, hogy ezért a minisztérium is felelős. A minisztérium sem tudta kiellenyújtani a megfelelő szervezeti feltételeket, sőt eléggé elhanyagolta a konkrét üzemszervező munkát. Ennek eredményeképpen egészségtelenül felduzzadt az apparátus, amely egy sor felesleges munkával terheli üzemeinket. Emellett az igazgatók tevékenységét ezer szállal megfűti, önállóságát gátolja. Úgy vélem, itt az ideje, hogy ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozzunk.

Ezután még az idej, az 1956-os feladatok végrehajtásával kapcsolatban beszélt néhány kérdéssel, majd hangsúlyozta: Minden feltétel adva van a feladatok végrehajtásához. Rendelkezésünkre áll a Szovjetunió tapasztalatainak kimeríthetetlen kincsestára, rendelkezünk pártunk és kormányunk biztos, szilárd irányításával, és olyan hatalmas erővel, mint dolgozóink lelkesedése, áldozatkész munkája.

Végül kérte a kőhő- és gépipari tárca 1956. évi költségvetésének elfogadását. (Nagy taps.)

Felszólalások

A Szénbányászati Minisztérium költségvetéséhez elsőnek **BLAHA BELA**, a bányász szakszervezet elnöke szólt hozzá. Elmondotta: Az ipar, ezen belül különösen a nehézipar előtt álló feladatok megkövetelik a szénbányászat fokozott fejlődését.

ELEKES FERENC képviselő, Kossuth-díjas vészt, a dorogi bányászok nevében tett igényt, hogy pártunk, normálisan dolgozó népünk nem fog csalódni a dorogi bányászokban.

NAGY JÓZSEFNÉ könnyűipari miniszter szólt ezután a költségvetéshez. Az előtűnik álló év — kezdte beszédt — hatalmas feladatokat ró a könnyűiparra is. A fogyasztási ipar általános emelkedésén belül a könnyűipar termelése 1956-ban a tavalyi évhez képest kismértékben csökken. A csökkentés ellenére a könnyűipar dolgozóira váró feladatok súlya és jelentősége emelkedett. Az 1956-os tervünk előírja, hogy a lakosság számára mennyiségben többet, minőségben jobbabb és választékban gazdagabb kell termelnünk. A lakosság javuló ellátása mellett továbbra is jelentős exportfeladatokat kell teljesítenünk. Az elmondottakból kitűnik: Szó sincs arról, hogy a mennyiségben némelyek csökkentett termelési terv következtében a könnyűipar kéynyelmeskedve, mintegy félkézrel foghatna hozzá az 1956. évi tervfeladatokhoz. A megváltozott helyzet azonban lehetővé teszi, hogy a választék bővítésére, a minőség javítására vonatkozó célkitűzéseket sikeresen megvalósítsuk. Feladataink megvalósításának kulcskérdése ugyanúgy, mint népgazdaságunk egészében, a könnyűiparban is a műszaki színvonal emelése.

PONGRÁCZ KÁLMÁN országgyűlési képviselő, Budapest Főváros Tanácsa vegrehajtó bizottságának elnöke az építészeti, valamint a város-

és községgazdálkodási tárca költségvetéséhez szólt hozzá. **SUHAJDA JOZSEF** országgyűlési képviselő, a VIII. kerületi párt-vegrehajtóbizottság első titkára után **BENKE VALÉRIA**, a Rádió elnöke, a népművelési és az oktatásügyi tárca költségvetéséhez szólt hozzá.

Az Oktatásügyi Minisztérium költségvetési előirányzatait megvizsgálva, mondotta többek között, megállapíthatjuk, hogy a tárca a különböző iskolatípusok anyagi szükségleteire a lehetőségekhez képest megfelelő összegeket fordít. Nem találok azonban kieltégítőnek az általános iskolai tantervek építésére, felszerelésére és a napközi otthonok fejlesztésére rendelkezésre álló előirányzatot. Ezért javaslom, hogy az országgyűlés szavazzon meg további 15 millió forintot az általános iskolák eme céljaira.

Szólt ezután arról, hogy a nagyszámú középiskolát végzett diákokból most jobban ki lehet válogatni az egyetemi tanulmányokra legalkalmasabbakat. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az érettségizet fiatalok körében gyorsan megszűnt a húzódozás a fizikai munkától, szívesen választották a felsőbbfokú tanulmányokat. Ezért az országgyűlésnek meg kell határoznia az érettségizetők magas alapképzésű szakmáit. Az általában kedvező kép azonban még sok részletlányosságot takar — mindenekelőtt azt, hogy az érettségizeteket csak az ipari pályák vonzzák, fejlődő mezőgazdaságunkban sokkal kisebb számban helyezkednek el. Az érettségizetők foglalkoztatása általában nem elég tervszerű. Szükséges, hogy ez évről évről az ipar, mind pedig a mezőgazdaság irányító szervei e kérdések megoldására nagyobb figyelmet fordítsanak.

A költségvetést elfogadta. **PÁRD. IMRE** országgyűlési képviselő a Belkereskedelmi Minisztérium költségvetéséről szólt és azt elfogadta.

Ezután **VACZI SÁNDOR** országgyűlési képviselő a törvényalkotási eljárás párt-vegrehajtóbizottságának titkára szólt a költségvetésnek a belkereskedeleme vonatkozó részéhez. **BÁRCZI GUSZTAV** országgyűlési képviselő, a gyógyszeripari tanárképző főiskola igazgatója, a budapesti, illetve a II. kerületi dolgozók nevében szólt a költségvetés egészségügyi részéhez és azt elfogadta.

HORVÁH EDÉ a Szocialista Munka Hőse, a Cyóri Szénbányászati igazgatója az Állami Ellenőrzés Minisztériumának költségvetését elemezte, és azt elfogadta.

Ezzel a pénteki vita véget ért. Az országgyűlés legközelebbi ülését ma délelőtti tíz órakor tartja. A pénteken az 1956. évi költségvetés és a költségvetési törvény folytatásának tárgyalása szerepel.

A francia belügyminisztérium betiltotta a február 11 és 12-re tervezett utcai tüntetéseket

Párizs (MTI) A francia belügyminisztérium pénteken délelőtti bejelentette, hogy a február 11-re és 12-re tervezett minden felvonulást, utcai csoportosulást betilt. A közlemény utal arra, hogy különböző szervezetek kérések engedélyt, illetőleg egyszerűen

kielnyilvánították szándékukat utcai tüntetéseket tartására február 11-én és 12-én.

A belügyminisztérium rendelete nem érinti a péntek estére a Mutualité-palota nagyertermében meghirdetett antifaszista nagygyűlést.

AZ ORVOS

Most két évi ro és szenvedéssel érték meg a Műszaki Kezleten az i selejtről és okáról viták. Később, november 12-én a Néplap is megjelent az értekezletről és az er forrntól. A párt-vegrehajtóbizottság vezetői közül többek között, megállapíthatjuk, hogy a tárca a különböző iskolatípusok anyagi szükségleteire a lehetőségekhez képest megfelelő összegeket fordít. Nem találok azonban kieltégítőnek az általános iskolai tantervek építésére, felszerelésére és a napközi otthonok fejlesztésére rendelkezésre álló előirányzatot. Ezért javaslom, hogy az országgyűlés szavazzon meg további 15 millió forintot az általános iskolák eme céljaira.

Szólt ezután arról, hogy a nagyszámú középiskolát végzett diákokból most jobban ki lehet válogatni az egyetemi tanulmányokra legalkalmasabbakat. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az érettségizet fiatalok körében gyorsan megszűnt a húzódozás a fizikai munkától, szívesen választották a felsőbbfokú tanulmányokat. Ezért az országgyűlésnek meg kell határoznia az érettségizetők magas alapképzésű szakmáit. Az általában kedvező kép azonban még sok részletlányosságot takar — mindenekelőtt azt, hogy az érettségizeteket csak az ipari pályák vonzzák, fejlődő mezőgazdaságunkban sokkal kisebb számban helyezkednek el. Az érettségizetők foglalkoztatása általában nem elég tervszerű. Szükséges, hogy ez évről évről az ipar, mind pedig a mezőgazdaság irányító szervei e kérdések megoldására nagyobb figyelmet fordítsanak.

Bevezették az

Az üzemben résen más a he tober végén és volt. Akkor más módon a déli ben — csak vitókat láthatott viszont a dolgoz nyertek önbizalm katedvüket. A harc különösen a kezben figyelem zásokat érdeml tozások alapját tökéletesítésére, ellenőrzés javi mint a selejtrá tetésére tett hel sek teremtették. Az intézkedés ütemléda rends ítésa, a MEO t pontos meghatár nologiai osztály műhely és a sze kájának jobb ó s az elkészült sze szerűbb és pr őrzése a legfont

Jelent

KEVESEN TUD a tsz tagjai közü bereltyőőfűfalul melőszöveketek régibb tsz-e. Ann Mester Sándor elvtársnak alakított dodelgettek mint mekükét. Sok vih kerestül a szöve nőtők is szinte n változokat: hátha új. Január 31-én nőke lett, Mester egykori alapító kétszer állt a tsz-ban, amikor ő volt jó is ment a mu állították most is az éltre, hogy v jobb legyen, min években.

Az udvaron sét terveitől, a szövet ről beszélgetünk. Kis üzem a tsz ud vácsmühelyben, a tó mühelyben a sz gazdasági gépeket a két mühely kö rülső a daráló mo re Mester Sándor inkább büsike, hi totta meg, ő kez időn keresztül.

MIK A TERVEI Először csak a sze kat sorolja el, hogy termelésben mit érni. Oszá bútból mérsáti, tavaszi bú cat, ősi árpából t árpából hét és fe cából — május 12 másáit, burgor vanai, cukorrépa

Most két évi ro és szenvedéssel érték meg a Műszaki Kezleten az i selejtről és okáról viták. Később, november 12-én a Néplap is megjelent az értekezletről és az er forrntól. A párt-vegrehajtóbizottság vezetői közül többek között, megállapíthatjuk, hogy a tárca a különböző iskolatípusok anyagi szükségleteire a lehetőségekhez képest megfelelő összegeket fordít. Nem találok azonban kieltégítőnek az általános iskolai tantervek építésére, felszerelésére és a napközi otthonok fejlesztésére rendelkezésre álló előirányzatot. Ezért javaslom, hogy az országgyűlés szavazzon meg további 15 millió forintot az általános iskolák eme céljaira.

AZ ORVOSI MŰSZERGYÁR DOLGOZÓI IGÉRIK:

további eredményeket érnek el a selejt elleni harcban

Most két és fél hónapja forró és szenvedélyes hangú termelési értekezlet volt az Orvosi Műszergyárban. Az értekezleten az indokolatlanul sok selejtű és a minőségromlás okairól vitáztak a dolgozók. Később, november 13-án a Néplap is megírta, hogy 1955 ezerszázalékos novemberig 250 ezer forint értékű terméket küldtek vissza a vállalat címére. A dolgozók a műszakiakat, a műszakiakat pedig a dolgozókat oktatták az előfordult súlyos hibákról. Aztán mások a Miskolc környéki üzemekből kapott lemezek ridegségére hívtak. Olyan vélemények is elhangzottak — tegyük hozzá joggal —, hogy sem a vezetés, sem a MEO, sem a technológiai osztály nem áll hivatalos magaslátán. A gyártói hó végi rohammunka ugyanancsak a termelés és a technológiai fegyverem megvalósításához vezetett, mivel a kápió és ideges munka mondatnyi meleggágyá, a táptalajává vált a selejtgárgátsának.

Joggal felvetődik a kérdés, mi történt azóta? Mit tettek az üzem vezetői és dolgozói azért, hogy az Orvosi Műszergyár ismét visszaszerezhesse régi hírnevét? A minőségileg kifogástalan áruk aránya emelkedett?

Bevezették az „ütemládi”

Az üzemben ma már gyökeresen más a helyzet, márt október végén és novemberben volt. Akkor mindenütt — különösen a déli ebédszünetekben — csak vitáztak a csoportokat látható az ember, ma viszont a dolgozók újra visszanyerték önbizalmukat és munkakedvüket. A selejt elleni harc különösen az utóbbi hetekben figyelemre méltó változásokat eredményezett. A változások alapját a technológiai tökéletességre, a minőségi ellenőrzés javítására, valamint a selejtgárgás megszűntetésére tett helyes intézkedések teremtették meg.

Az intézkedések közül az ütemládi rendszer meghonosítása, a MEO feladatokról pontos meghatározása, a technológiai osztály, a kísérleti műhely és a szerkesztés munkájának jobb összehangolása, s az elkészült szerzőmunkák szakszerűbb és precízebb ellenőrzése a legfontosabbak.

Az ütemládi bevezetése óta például minden dolgozó 50—80 darab félkész terméket frap egyóra megmunkálására. A ládákkal együtt kísérő kártyákat is rendszeresítették. Ha valamely dolgozó történetesen hanyagul, vagy felületesen látja el feladatát, akkor újabb munkát semmiképp sem kaphat, mert a hibás, vagy gondatlan elkészített munkadarabokat rögtön visszakiáltják a címére. Ha újabb kifogásolható a méret, a csiszolás stb., akkor az átvéves ismét intézkedik, hogy a kifogásolt alkatrészek soronkívül javításra kerüljenek. Az ellenőrzés és a technológiai fegyverem ilyen megszilárdítása ma már szemmel láthatólag elmaradt a dolgozók felelősségérzetét sokkal inkább, mert a javításokért sem bér, sem pótdíj nem jár.

Értékes jutalmak a legjobb munkásoknak

A minőség javításért folyó szíves és kemény harcban a pártszervezet és az üzemi bizottság sem maradt tétlen. A legjobb dolgozók és a népmunkások már október 23-án kiadták a jelszót: „Nem tűrjük a selejtet”. Bár igaz, hogy a hanyag munkásokat még ma sem pellegérezik ki, a munkaverseny új alapokra helyezése azonban az anyagi érdekelttség elvűt is a minőségi megjavításának szolgálatába állította. A december 21. társ-

leletére folyó munkaversenyben például csak azok a dolgozók kaptak jutalmat, akik mindig, minden körülmények között kiálltak a gyári maradvány becsületéért. A most megindult április 4-i verseny is hasonló célkitűzésekkel indult meg. A legjobb eredményt elérő dolgozókat, többek között 6 személyes herendi étkészlettel, ezüst cigarettaszelencével, ezüst tárcával és más egyéb értékes használati tárgyakkal jutalmazták meg.

Ami a statisztika mutat

Hogy a fenti intézkedések alapján az üzemben valóban javult a minőség, azt a statisztika bizonyítja leginkább. (Losonczy László MEO vezető és társai is jobb kedvvel dolgoznak, márt látják ezeket a számokat.) A selejt aránya januárban decemberhez viszonyítva 6,6 százalékról 4 százalékra, értékben kifejezve pedig 72 ezer forintól 38 ezer forintra csökkent. Amíg november előtt 2118 darab csipesz, 7700 órási csipesz, 2150

Tovább a megkezdett úton!

Az elért eredmények azonban még csak az első biztató lépéseket jelentik a jó minőség elérésében. Annál inkább, mert a melegsajtolásban és a szerszámműhelyben még ma is gyakori a selejt. Aztán főleg a külföldre irányuló műsz-

reknél is napról napra nőnek a követelmények. Az Orvosi Műszergyár dolgozói azonban egyöntetűen azt állítják, hogy nem engedik ki a kezdeményezést a kezükből, nem nyugszanak addig, míg gyárjuk újra gátizem nem lesz.

Jelentősen növelik a tagság jövedelmét

A berettyóújfalu Dózsa Tsz nagy tervei

KEVESEN TUDJÁK — még a tsz tagjai közül is, hogy a berettyóújfalu Dózsa Termelőszövetkezet a megye legregibb tsz-e. Annakidején még Mester Sándor és Matolcsi elvtársak alakították, védték, dédelgették mint saját gyermeküket. Sok viharos is ment keresztül a szövetkezet, az elnökök is szinte minden évben változtak: hátha jobb lesz az új. Január 31-én ismét új elnök lett, Mester Sándor, az egykori alapító tag, aki már kétszer állt a tsz élén. Akkoriban, amikor ő volt az elnök, a gazdasági gépeket javították, a két műhelyt köztől ott duruzsoló daráló motorja, melyre Mester Sándor talán leginkább büszke, hiszen ő indította meg, ő kezelte hosszú ideig.

Az udvaron sétálunk, s a terveirol a szövetkezet terveirol beszélgetünk. Valóságos kis üzem a tsz udvara. A kovácsműhelyben, a kerékgyártó műhelyben a szekereket, a gazdasági gépeket javítják, s a két műhely köztől ott duruzsoló daráló motorja, melyre Mester Sándor talán leginkább büszke, hiszen ő indította meg, ő kezelte hosszú ideig.

MIK A TERVEI a tsz-nek? Először csak a száraz számokat sorolja el, hogy a növénytermelésben mit akarnak elérni. Ősi búzából tíz és fél méter, tavaszi búzából nyolc, őszi árpából tíz, tavaszi árpából hét és felet, kukoricából — májusi morzsoliban 12 méter, burgonyából hatvan, cukorrépából száz-

húszt, takarmányrészéből kétszáz méter. Ez a terv. De nem árulunk el titkot, ha megírjuk, hogy ezt túl akarják teljesíteni. — A búzát kétszer fejtrágyázzuk — mondja Mester Sándor —, idejében fogaszunk, de alkalmazzuk a vegyszerezes gyomirtást is.

HÁT A KAPASOKNÁL

— Azoknak is megadjuk a módját, hogy minél több teremjen, a takarmányt meg a cukorrépát, négyszer kapáljuk, de a kukoricát sem kevesebbszer, két hetven holdat négyzetesen vetünk, hogy a gépi erőt még jobban tudjuk alkalmazni. Megáll egy kicsit a beszédben, aztán egy csoport emberre mutat. Nézzé meg őket. Rájuk építettük mi a tervet, mert tudnak dolgozni, megfogják a munka boldogabb végét. Elővesz egy doboz cigarettát, megkínál belőle, s mintha csak a gondolatainkba látna, az állattenyésztésről kezd beszélni. — Ebből van csak ám jövedelem. Ha bár most még vannak egy kis bajok a tsz-ben, mert a két és fél literes fejési átlag az nem mennyiség. De tizenöt liter lesz ez évben —, teszi hozzá olyan meggyőző hangon, hogy kételkedni sem lehet benne. Szép is a tervek, hiszen a tehénállományt majdnem duplájára fejlesztik minőségi szarvasmarhakkal. Bevezetik a régen vajdó egyedi takarmányozást is. Nagy tervei vannak a Dózsa-nak. A juhállományt például több mint félszázzal növelik, a sertéselnevelés is nagy eredmények elérésére törekednek. Hogy meg lesz az is biztos, hiszen maguk a tsz tagjai készítették a tervet. Koszta József, a szövetkezet juhásza négy és fél kilós gyapjúhozamot javasolt a tervléseztésnél. Meghányták, vetették, s végül úgy határoztak, jó lesz. Koszta József pár nap múlva azonban mégis mást gondolt. Azt jelentette be a szövetkezet vezetőinek, hogy ő két kilós gyapjúhozamot ér el, elvégre tőle függ.

Ilyen a terv, s ilyenek a termelőszövetkezet tagjai — az egész ország. Jó volt nézni mondja Mester elvtárs. Dolgoznak most is szorgalmasan, mert az esedékes 390 000 forintot ez évben ki akarjuk fizetni. De ezenkívül sokkal magasabb jövedelmet akarnak osztani, mint az elmúlt évben.

AMILYEN LÉKESEN

dolgozik Mester Sándor, a termelőszövetkezet új elnöke és a tagok, biztos nem is lesz csalódás. Százhatvan mázsa pécisó márt ott van a szövetkezet raktárában, három vagon szuperfoszfát pedig már valahol útban van, hogy mihielyt enged az idő, megkezdtek a fejtárgyázást a 280 hold kalászoson.

A képre is emlékszem, amelyiken Vince Gábor virágba borult, gondozott szép almákkal állt. Az almáskert volt a büszkeségük. A terveikre is emlékszem. Hogyan fejleszték majd az állattenyésztést: hogyan telepítenek új gyümölcsösöket; hogyan gazdagodtak meg a gazdaságuk útján máris elindult termelőszövetkezet. És a hátra is emlékszem. A ragaszkodásra, amivel Vince Gáborról beszéltek a tagok. Hogy nem fárads a munkában. Így mondta egy ember: „Ennek mi vagyunk a családja. A három gyermekével nem gondol többet, mint mitveitünk.”

Summázva a dolgot, ez történt:

Amióta Kossuth-díjat kapott, Hosszupályi nevéé Vince Gáborét együtt emlegették. Ha nagy autót állt meg a községben — Gáborhoz jöttek — vélekedtek az emberek. Ha megyei ünnepek voltak, Vincét hiába keresték a szövetkezeti irodán, tudta mindenki, hogy a megye vezetői között ül. A közszéki pártszervezet titkárárt már a szotárszéd falvakban is csak elvélve ismerték egy-egy ember. A közszéki VB-elnök jóformán nem döntött ügyben az ő megjelölésére nélkül. Gyors, hadaró szava a falu minden ügyében döntő súllyal esett latba. Az emberek azt mondták: „Még lésszátok, ebből még miniszter lesz.”

Mindent megtevézte, hogy elvitték Zsombékára a Mezőgazdasági Akadémia. Amikor ottan hazatért, maga is azt gondolta, hogy ő a közszéki. Attól kezdve jóformán sosem látták kiint munkacsapatoknál. Úgy érezte, több, mint egy termelőszövetkezeti elnök a sok közül. Sokszor vállalt olyasmít, ami meghaladta erejét. Például, amikor unszolta egy vállalat, szerződést kötött kétszáz úri ház lakására, pedig negyedevel is alig rendelkeztek. Mert nem akarta, hogy azt gondolják: van, amit Hosszupályi sem tud vállalni.

A megye egyetlen Kossuth-díjas termelőszövetkezeti elnöke volt. Valóban közéleti személyiség. S ebből először csak az következett, hogy magára néve nem tartotta kötelességnek a korai munkakezdést. Később már feleségét is visszatartotta a munkából. Aztán lassan már nem embelekben gondolkodott, csak munkabrigádokban. Azt hitte, feje felülemelkedett a falun, személye több, mint bárkié Hosszupályiban. Az emberek pedig kezdtek kihidegülni tőle. Ő ezt nem látta, nem figyelt fel rá. Olyasvalaminek tekintette a közösségtől nyert tisztelget, mint amilyen azelőtt az örökös főispáni cím és rang volt. Azt mondták: „Vince már nem a földet nézi, hanem a csillagokat.” Akkor kezdett halványulni az ő csillaga. És van folytatás is. Egy mérges kis ember mondta s közben szüntelenül Ágostodott ormótlán, nagy csizmáiban: — Amióta ez történt, nem néz felénk. Pedig rendben kellett volna itthagyni a dolgokat. Itt van, tesszem, az öreg Zsuppos bácsi dolga. Nekí a szövetkezet tartozott egy ló árával. De csak Vince tudta, hogy mennyivel. És amikor elmentünk hozzá, beszélni sem akart a dolgozól.

— Mi van veled Gábor? — kérdeztem közönsé helyett. — Semmi — és helyet mutatott az asztalnál.

Egy ember megsértődött

A múlt év derekán levelet kaptam Hosszupályiból. Egyebek közt ez állt benne: „Úgy érzem, nincs minden rendben a mi szövetkezetünkkel. A sajtó segíthetne, hogy megváltozzék a dolog.”

Az aláíró Vince Gábor volt, az ottani Petőfi Tsz Kossuth-díjas elnöke. Túl általánosan tartottam a levél tartalmát. Sok dolgom jött közbe, minderről úgy véltam, fontosabb, mint a hosszupályi ügy, amiről végre semmit sem tudok. Nem is mentem le a Hajdú-Bihar megyei közszéki, csak most, több hónappal a levél kelte után.

Olyan hideg volt, hogy szinte legergette az embert az utcán. Átfagyva közönsétem rá az első emberre a szövetkezet székfőzében: — Jó estét! Az elnököt keresem. — En vagyok. Kéri Lajos a nevem — nyújtotta kezét. — És Vince Gábor? — csodálkoztam rá. — Vince elvtárs? — Már nem ő az elnök.

Kiderült, hogy tavaly június óta nem az. Leváltották. A dolog érthetően meglepett. Kossuth-díjas szövetkezeti elnökkel nemigen szokott megválni, hogy leváltják. Mi lehetett az oka?

Erről indult meg botladozva a beszélgetés. Aztán mindig újabb „ügyekere” került a szó. Hogy a saját feje szerint járt el. Hogy szaktérőhelyes tehénistállót akart építeni, pedig nem volt rá pénz. És az alapozás még ma is ott áll, abbaahagyva. Hogy éveikig semmit sem fejlődött a szövetkezet. Mindig csak a papír munkán járt az esze. Ha valakit elhatározott, valamit új dolgot, nem volt ereje, hogy keresztülvigye. Így volt ez akkor is, amikor hazajött az iskoláról.

Juhász elvtárs, a pártszervezet úttkára néha idegesen babralt a zubbony zsebéből kisárgálló colstollal. Bólogatott ugyan arra, amit az emberek mondtak, de közbe-közbeszólt ilyesmiket: — Könnyelváltozás volt majdnem minden hónapban. Amikor leváltottuk, párttitkár is, nem tudom hányadik volt mellette.

De ilyenkor Kéri is abba hagyta a hallgatást. — Elvtársak, úgy jutunk csak ki a bajból, ha nem tagadjuk le azt, ami hiába volt. És a többiek mondták a hibát.

Előkerült az 1955. június 2-i szövetkezeti közgyűlés jegyzőkönyve. Ott is ezetéről volt szó. A bevezetés szerint a közgyűlésen részt vett a tagok 75 százaléka. Az elnökválasztás során 27 tag Kéri Lajost kívánta, tizennyegen Nyíri Lajos elnöksége mellett voltak. Vince Gábor neve, szóba sem került.

Az utolsó mondat olyan száraz és szakszerű, hogy szinte elszomorodik tőle az ember: „Az új elnök az átvett leltár szerint eszközölje.” Tehát Vince Gábor rossz elnök lett volna? Amikor megismertem és megszerettem, őt és fél kilós gyapjúhozamot ér el, elvégre tőle függ.

Ilyen a terv, s ilyenek a termelőszövetkezet tagjai — az egész ország. Jó volt nézni mondja Mester elvtárs. Dolgoznak most is szorgalmasan, mert az esedékes 390 000 forintot ez évben ki akarjuk fizetni. De ezenkívül sokkal magasabb jövedelmet akarnak osztani, mint az elmúlt évben.

A képre is emlékszem, amelyiken Vince Gábor virágba borult, gondozott szép almákkal állt. Az almáskert volt a büszkeségük. A terveikre is emlékszem. Hogyan fejleszték majd az állattenyésztést: hogyan telepítenek új gyümölcsösöket; hogyan gazdagodtak meg a gazdaságuk útján máris elindult termelőszövetkezet. És a hátra is emlékszem. A ragaszkodásra, amivel Vince Gáborról beszéltek a tagok. Hogy nem fárads a munkában. Így mondta egy ember: „Ennek mi vagyunk a családja. A három gyermekével nem gondol többet, mint mitveitünk.”

Summázva a dolgot, ez történt: Amióta Kossuth-díjat kapott, Hosszupályi nevéé Vince Gáborét együtt emlegették. Ha nagy autót állt meg a községben — Gáborhoz jöttek — vélekedtek az emberek. Ha megyei ünnepek voltak, Vincét hiába keresték a szövetkezeti irodán, tudta mindenki, hogy a megye vezetői között ül. A közszéki pártszervezet titkárárt már a szotárszéd falvakban is csak elvélve ismerték egy-egy ember. A közszéki VB-elnök jóformán nem döntött ügyben az ő megjelölésére nélkül. Gyors, hadaró szava a falu minden ügyében döntő súllyal esett latba. Az emberek azt mondták: „Még lésszátok, ebből még miniszter lesz.”

Mindent megtevézte, hogy elvitték Zsombékára a Mezőgazdasági Akadémia. Amikor ottan hazatért, maga is azt gondolta, hogy ő a közszéki. Attól kezdve jóformán sosem látták kiint munkacsapatoknál. Úgy érezte, több, mint egy termelőszövetkezeti elnök a sok közül. Sokszor vállalt olyasmít, ami meghaladta erejét. Például, amikor unszolta egy vállalat, szerződést kötött kétszáz úri ház lakására, pedig negyedevel is alig rendelkeztek. Mert nem akarta, hogy azt gondolják: van, amit Hosszupályi sem tud vállalni.

A megye egyetlen Kossuth-díjas termelőszövetkezeti elnöke volt. Valóban közéleti személyiség. S ebből először csak az következett, hogy magára néve nem tartotta kötelességnek a korai munkakezdést. Később már feleségét is visszatartotta a munkából. Aztán lassan már nem embelekben gondolkodott, csak munkabrigádokban. Azt hitte, feje felülemelkedett a falun, személye több, mint bárkié Hosszupályiban. Az emberek pedig kezdtek kihidegülni tőle. Ő ezt nem látta, nem figyelt fel rá. Olyasvalaminek tekintette a közösségtől nyert tisztelget, mint amilyen azelőtt az örökös főispáni cím és rang volt. Azt mondták: „Vince már nem a földet nézi, hanem a csillagokat.” Akkor kezdett halványulni az ő csillaga. És van folytatás is. Egy mérges kis ember mondta s közben szüntelenül Ágostodott ormótlán, nagy csizmáiban: — Amióta ez történt, nem néz felénk. Pedig rendben kellett volna itthagyni a dolgokat. Itt van, tesszem, az öreg Zsuppos bácsi dolga. Nekí a szövetkezet tartozott egy ló árával. De csak Vince tudta, hogy mennyivel. És amikor elmentünk hozzá, beszélni sem akart a dolgozól.

— Mi van veled Gábor? — kérdeztem közönsé helyett. — Semmi — és helyet mutatott az asztalnál.

Nehezen indult a beszélgetés. Úgy lát Vince, mint aki nek tulajdonképpen semmi mondanivalója nincs. Egy tányéron odalettem éleim négy gyönyörű almát.

— A szövetkezetben is termett ilyen? — néztem rá, mert az asszony megmondta, hogy a kertjükből való. — Biztos — koppant a vállasz.

Kérlegettük egymást a szavakkal és kerlegettük a lényegét is. Végül mégis csak ő kezdett beszélni a dolgozól. — Hát leváltottak. — Miért nem kezdjük azonnal a vitát, éppen a legdurvább! — Részolgalát, Gábor. Csalódtam mért végig. Sőt hajtott egyet és arról kezdett panaszkodni, hogy fáj a dereka. Mintha nem is akart volna többet az első témáról beszélni. De mégsem tudta megállni. De tettezt egykedvűséggel, csaknem dicselkedve mondta: — Amióta leváltottak, nyugodtam alszom. És így folytatta: — Régen éreztem, hogy láb alatt vagyok. Irtam nekem is, voltam a járási pártbizottságon is, hiába. — Mi volt a baj? — Azt gondolták, hogyha Kérit választják meg, mindent szét lehet majd osztani, de rosszul gondolták. — Inkább azt mondták, nem jártál be rendszeren, amióta hazajöttél az iskoláról. — Előfordult, de kívül nem fordul elő az ilyesmi. — A feleségem sem dolgozott.

— Ötvenben hazasodtunk össze és itt volt a három kis gyermek, mert én özvegy ember voltam. — Nyakra-főre csináltad az adósságot, azt panaszkodtak. — Sose nélkülültél. — Ellened szavazott a tagság. Kérit akarta elnöknek. Egykedvűen mondta: — Meglett, amit akartak. — A többi dologra meg csak legyintgetett. Hogy nem dolgozott leváltása után? Dolgozott ő egy ideig, de nem számolták el rendszeren a munkakezdet.

— Megsértődöttél Gábor, haragban vagy a csoporttal. — Az meg lehet. — Az asszony felnevezte a kovácskamoraszólásból, és azt mondta: — Ne is nézz feléjük!

— Kik néztek feléd eddig, Gábor? A járás és a megye rendben találta így ezt a dolgot? — Nem voltak nálam. En pedig nem megyek hozzájuk.

A járási szervek minderről, ami a Petőfi Tsz-ben történt, tudtak és tudnak. Debrecenben, a megyei tanács tsz-osztályának vezetője, Som elvtárs hallott a dolgozól. De, hogy foglalkoztak-e Vince Gáborral azóta, azt nem tudja. A megyei pártbizottság mezőgazdasági osztályának vezetője, Dani elvtárs éveikig más-hol volt, most került vissza, ottjártamkor hallott először az ügyről. Furcsának találta; Majd utánaméznek.

Nem ok nélküli váltottak le Vince Gábor. A tagság más elnököt akart. Joga van, hogy mást válasszon. Vince Gábor emiatt megsértődött. Ki viselne el ilyen dolgot könnyen? Talán senki. De aki kommunista — és ő az —, a szövetkezeti mozgalom egyik szószója, egyik úttörője volt — ő az volt —, egy Kossuth-díjas szövetkezeti parasztt, haragban lehet emberekkel, megsértődhet, panaszkodhat, hogy igazságtalanok hozzá, és keresheti igazát — de félre nem állhat.

Amikor Vince jól dolgozott, a megyénél még a portás is tudta a nevét. Most, amikor hibázott, jóformán senki sem törődik vele.

Az ember nemcsak akkor drága nekünk, amikor dicsőség ragyogja be a mutó láját és nevéét. Akkor is miry demt meg kell tennünk érte amikor utat tévesztett. A nagyobb segítségére éppen akkor van szükség. Ne sajnálják ezt Hajdú-Biharban Vince Gáborról!

Bajor Nagy Erv

